

temma väaggi ei wöi olla. Sellepärrast olli karta et Jummalal sõnna tundmimne wöis kadduda; agga usklikud teadsid sed häddas head nõuni. Naad aasutatid isseküliseltsi, kus moremad ja waninemad innimesed lätte wöisid. Pühast Kirjast peatükid eht terived suremad ramatud, olgu ewangeliumiid, epistlid eht prohvetite kirjad, pähhää öppida. Ja kui naad siis kokku tullid Jummalat teuima, ennamiste förbedes ja kobastes, ja piddi Jummalal sõnna loetama, agga ei olnud ramatut: siis need, kes ollid öppinud, luggesid peast; astusid teine teise järel ette seddamöda, kuid naad järristikku ollid Pühha Kirja ramatud öppimisjeks jautanud. Üks nende öppetaja ütleb, et ta tunnud tallupoja, kellel Jobi ramat selgeste peas olnud, ja veel palju innimesi, kes kõige üle Testamendi wöinud peast luggeda. Vata, sedda warrandust, mis neil nõnda süddames olli, ei wöintd legi ärrareisuda. Agga selle läbbi se sündis ka, et tallupojad ja kanguid, kes maailma tarkust füll ei tunnud, ommiti tarkade tarkust tühhaks teggid. Kui üks kattoligi preester nende jure sadeti, neid „rummaluosest“ ärapöörma, siis ta tuli pea taggasi ja ütles, et seal üritkesse ajaga ennam Jummalal sõnna kuulda saud, kui kõik omma ellu aega

enne sedda. Jaah, se olli sagadaste nähha, et lapsedki väggewaste Issanda sõnna tunnistassd. Pühha Kirja sõnnad, mis naad ollid öppinud, ollid selle rahiva käes kui sõariistad, miska wöitu said.

Se olli waeste „Waldlaoste“ wöimus ja väaggi: römuiga kannatasid wallu, agga ei jätnud Jummalat tõe sõma mahha. Nende hulgad wähhenesid füll vägga, seit et waenlassed neid tulle ja mëgaga taggafiusasid; agga üsna nende uusu-selts ei leppenud ärra, waid möoni tubbat jää ülle, kelle luggu praegu veel Prantsusse maal ellab. Ja veel ennam tulleb tähhele pannia: et Jummalal tõe öppetus, mis seal peale hakkas, ei samid lämmatatud; vndsa Lutherisse läbbi sai se pärrast ueste eddasit sadetud mitme põlve rahiva ja ka meie önnistusseks.

Armas luggija! enne kui eddasit loed, panne ommiti filmapilgiks ramatuksesse käest ärra ja mõtle, mis luggend. Endise aja pimmedussest rägiti, agga ka seit, kuid walguks hakkas paistma ja leidis söbru, kellel olli römuks, ja waenlasjü, fedda ta pahhandas. Eks siis se süddames tõuse se mëttie: meie aegus paistab walguks selgeste ja keelmata, — kas miiud pimmedus on löppenud, kas temma wästu föddib? — kas miiud Jum-